

MEMO

Documentnummer 2017
Aan de gemeenteraad van Veenendaal
Kopie aan W. van Beijnum, H. ter Elst

Van College van B&W
Afdeling Wijk- en stadsbeheer

Telefoonnummer (0318) 538703

Datum Juni 2017
Onderwerp evaluatie afvalinzameling 2016



Evaluatie afvalinzameling 2016

Inleiding

Deze evaluatie is opgesteld met als doel de gemeenteraad te informeren over het eerste jaar van uitvoering van de gewijzigde afvalinzameling per 1 januari 2016. Wat zijn de resultaten van het eerste jaar zijn en hoe zijn de ervaringen van de bewoners met de nieuwe wijze van afvalinzameling.

De gemeenteraad kan deze evaluatie tevens gebruiken als achtergronddocument voor het vaststellen van de tarieven afvalstoffenheffing 2018, waarvan de behandeling in het najaar van 2017 gepland staat

Deze evaluatie zal de volgende onderwerpen behandelen:

1. Conclusie
2. Wat is er veranderd?
3. Afvalscheiding en hergebruik
4. Kosten en tarieven
5. Resultaten bewonersenquête
6. Handhaving
7. Bijeffecten
 - a. Afval openbare ruimte
 - b. Schouw zwerfvuil
 - c. Participatie zwerfvuil(scholen, verenigingen, kerken)
 - d. Maatschappelijk draagvlak afval scheiden
 - e. Afval winkeliers kernwinkelgebied ondergronds
 - f. Oneigenlijk gebruik huisvuilinzameling
8. Toekomstbestendigheid

1. CONCLUSIES

1. Het nieuwe afvalbeleid leidt tot de afvalscheidingsdoelstelling van 75%, oftewel minder dan 100 kg restafval per persoon.
2. Het nieuwe afvalbeleid leidt tot een totaal van lagere kosten voor de inwoners van Veenendaal.
3. Bewoners van Veenendaal zijn tevreden over de afvalinzameling (rapportcijfer laagbouw 8,0 en hoogbouw 7,2)
4. Het belangrijkste verbeterpunt is de inzameling van gft bij hoogbouw
5. Het is wenselijk alle bewoners de mogelijkheid te geven zowel een 60 als 30 liter zak te kunnen storten in de ondergrondse container. Nu zijn er locaties waar gewerkt wordt met een verkleiner en alleen een 30 liter inworp bestaat.
6. Er is voldoende maatwerk verricht om afvalscheiding voor alle doelgroepen te faciliteren.
7. Er is voldoende maatwerk verricht om te zorgen dat kwetsbare groepen niet met onredelijk hoge kosten te maken krijgen.
8. Er is een aantal bijeffecten zowel in positieve als in negatieve zin.
 - Negatief zijn:
 - In een aantal hoogbouwcomplexen houdt men zich slecht aan de vaste wekelijkse aanbieddag voor PMD
 - de gestegen hoeveelheid openbare ruimte afval (prullenbakken/blikvangers/zwerfvuil)
 - Positief zijn:
 - het draagvlak voor afvalscheiding en hergebruik in de samenleving
 - de inzet van diverse scholen en instellingen op het gebied van zwerfafval
 - het aanhaken van het winkelgebied bij de ondergrondse inzameling en daarmee een mooier winkelcentrum
 - illegaal meeliften van bedrijven is vrijwel onmogelijk geworden

Het college gaat op basis van deze evaluatie en het bewonersonderzoek met onderstaande punten aan de slag:

1. In de jaarlijkse tariefvoorstellen voor afvalstoffenheffing wordt rekening gehouden met de dalende opbrengsten voor PMD en de te verwachten hogere tarieven voor restafval vanaf 2021.
2. Het huidige tarief voor medisch afval is aan de lage kant. Het is aan te bevelen dit in twee jaar tijd toe te laten groeien naar het gemiddelde tarief. Dat betekent twee keer een verhoging van €3,70 bovenop eventueel verhogingen die voor iedereen gelden.
3. We gaan in gesprek te gaan met inwoners om te onderzoeken of er potentie en draagvlak bestaat om te gaan werken aan de landelijke doelstelling van 30 kg restafval per inwoner per jaar in 2025.
4. We continueren de inzet van de schonebuurt coaches in 2017 voor 2 dagen per week en deze worden bekostigd uit het zwerfvuilbudget. Voor 2018 wordt de inzet opnieuw bekeken.
5. In gemeente Ede worden binnenkort systemen voor gft inzameling bij hoogbouw getest. Op basis van deze ervaringen gaan we onderzoeken of gft inzameling bij hoogbouw in Veenendaal haalbaar is.
6. We gaan de papierinzameling in hoogbouw verder stimuleren en faciliteren. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. Via VvE's en bewonerscommissies, die daarvoor een vergoeding kunnen ontvangen. Daar waar geen VvE of bewonerscommissie is, bezien of een sport/muziekvereniging via de bestaande oud papierregeling dit kan organiseren. Of daar

waar overcapaciteit voor restafval is, een ondergrondse container voor restafval ombouwen voor oud papier.

7. Stoppen met het gebruik van verkleiners. De ondergrondse containers met een oud type zuil worden voorzien van een 60/30 liter zuil zodat elke bewoner zowel een 30 als 60 liter zak kwijt kan. Bovendien zijn deze state-of-art Antwerpenzuil minder storingsgevoelig en zijn ze toekomstbestendig qua combinatie met volmeldsystemen, uniforme afvalpas ed.
8. Bij een nieuwe aanbesteding voor de verwerking van restafval wordt de afweging voorscheiding versus nascheiding opnieuw in ogenschouw genomen. Hierbij moet wel gerealiseerd worden dat dit alleen gaat over het voor- of nascheiden van PMD. Voor de andere fracties, gft, oud papier, textiel, glas en grof afval speelt deze overweging niet en blijft voorscheiding de gebruikelijke werkwijze.
9. We gaan een privacy-protocol en bewerkersovereenkomst met ACV opstellen om transparant te zijn in wat er wel of niet met de verzamelde afvalgegevens gedaan wordt, naast het primaire doel te weten het opleggen van de afvalstoffenheffing. Te denken valt aan route-optimalisatie door het inzamelbedrijf, handhaving, maatwerk in voorlichting etc.

2. WAT IS ER VERANDERD?

Algemene beleid

De gemeenteraad heeft in februari 2015 besloten tot de volgende veranderingen:

1. Betalen per keer voor restafval
2. Inzet van PMD-kliko laagbouw (leggen eens per 3 weken), PMD-zak voor hoogbouw (ophalen elke week)
3. Restafval en papier worden 1x per drie weken opgehaald, gft eens per 2 weken

De veranderingen zijn gepaard gegaan met het uitzetten van nieuwe gechipte kliko's, nieuwe ondergrondse en half ondergrondse containers en een uitgebreid communicatietraject onder de naam "Afval scheiden best apart".

De communicatie is gevoerd via folders, website, facebook, twitter en de pop up store in de Corridor. Hier zijn in negen weken tijd 5000 mensen langs geweest voor persoonlijke informatie over afval scheiden en betalen per keer voor restafval.

Tarieven

De tarieven 2016 zijn als volgt vastgesteld;

Vastrecht	€157,-
Per keer grijze kliko 240 liter	€8,-
Per keer grijze kliko 140 liter	€4,70
Per keer 60 liter ondergrondse	€1,60
Per keer 30 liter ondergrondse	€0,80
Per keer 60 liter afvalbrengstation	€2,-

Maatwerk

Maatwerk is toegepast om ongewenste effecten bij specifieke doelgroepen zoveel mogelijk te voorkomen.

Medisch tarief

Om te voorkomen dat mensen te maken krijgen met onredelijk hoge kosten als gevolg van een chronische ziekte of handicap (extra restafval a.g.v. incontinentie, stoma ed.) zijn er twee mogelijkheden:

1. zij hebben het reguliere pakket aan afvalvoorzieningen maar kunnen in aanmerking komen voor het vaste tarief van €197,- aan afvalstoffenheffing. Het betalen per keer geldt niet voor deze groep. **Aantal huishoudens dat valt onder deze regeling: 334.**
2. Er zijn ook situaties waar de reguliere inzameling van restafval (kliko wordt eens per drie weken geleegd) onvoldoende is. In die gevallen geldt voor het reguliere containerpakket gewoon het principe van betalen per keer voor restafval, maar ontvangen mensen aanvullend een gratis medische container die wekelijks geleegd wordt. **Aantal huishoudens dat valt onder deze regeling: 34**

Kwijtscheldingen

De kwijtscheldingsregeling is bestemd voor mensen met een laag inkomen. De maximale kwijtschelding is gesteld op het vaste tarief van €157,- plus €96,- aan aanbiedingen (zowel voor hoog- als laagbouw). Er is een maximum gesteld om te voorkomen dat deze groep inwoners niet meedoet

aan de afvalscheiding en om te voorkomen dat afval van kennissen en familie via deze groep "gratis" wordt aangeboden. De kwijtschelding voor mensen met een laag inkomen is bijna twee keer zo hoog als het gemiddelde variabele tarief, dus de verwachting was dat dit voor bijna iedereen ruim voldoende zou zijn.

Hoogbouw

Afval scheiden bij hoogbouw is lastiger dan bij laagbouw en ook zijn niet dezelfde voorzieningen beschikbaar. Er is op verschillende manieren maatwerk ingezet om hoogbouwbewoners zoveel mogelijk te faciliteren.

- 20% korting op het tarief voor restafval vanwege het ontbreken van gft voorzieningen (zie ook paragraaf 3).
- Beschikbaar stellen van gft kliko's en oud papier kliko's voor hoogbouwbewoners die wél gft of papier via een kliko willen en kunnen scheiden.
- Een laagdrempelige vergoedingsregeling oud papier voor VvE's en bewonerscommissies, zodat zij in hun eigen wooncomplex oud papier inzameling gaan organiseren.
- Wekelijkse PMD inzameling zodat huishoudens geen zakken PMD hoeven op te sparen.
- In de periode januari tot en met mei 2016 extra rondes voor ophalen PMD zakken, zodat bewoners konden wennen aan de nieuwe inzameling.
- Verkleinde aanbiedzuil zodat bewoners zakjes restafval van 30 liter kwijt kunnen (pedaalemmerformaat). Dit leidt wel tot klachten dat mensen op deze locaties geen 60 liter zak meer kwijt kunnen. Verkleiners worden ook om deze reden vernield.
- Inzet schonebuurt coaches voor extra voorlichting en informatie.

Laagbouw

Ook voor bewoners van laagbouw is maatwerk toegepast:

- Keuze in maat kliko restafval/GFT/papier: keuze tussen groot 240 liter of klein 140 liter.
- De mogelijkheid om geen 4 kliko's in de tuin te hebben maar restafval weg te brengen naar een ondergrondse (regeling voor kleine percelen). Men houdt de GFT, PMD en papierkliko maar brengt het restafval weg naar een ondergrondse container voor restafval. Ca. 300 huishoudens kiezen voor deze mogelijkheid.



3. AFVALSCHEIDING EN HERGEBRUIK

Restafval

Onderstaande tabel geeft de hoeveelheden restafval per inwoner Veenendaal per jaar weer in kilogrammen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	VANG doelstelling 2020
Veenendaal	215	214	205	197	189	96	90*	<100
Landelijk	228	217	210	205	196			<100

* Prognose op basis van afvalaanbod januari t/m maart 2017

De tabel laat zien dat Veenendaal in 2016 de VANG doelstelling 2020 van 75% afval scheiden haalt, wat overeenkomt met minder dan 100 kg restafval per inwoner per jaar.



Herbruikbare grondstoffen

Onderstaande tabel geeft de stijging weer in de inzameling van de herbruikbare grondstoffen.

Herbruikbare grondstof	Toename t.o.v. 2015
GFT	+ 25%
Glas	+20%
PMD *	+ 260%
Papier	+ 5%
Textiel (bakken)	+ 6%
Herbruikbare goederen (Restore)	+ 21%

* t.o.v. plastic hero inzameling 2015

Conclusie:

Het gekozen beleid werkt en de doelstellingen op het gebied van afvalscheiding en hergebruik worden gehaald.

4. KOSTEN EN TARIEVEN

Rondom kosten en tarieven zijn een aantal vragen te stellen:

1. Hoe zijn totale kosten in vergelijking met de oude afvalinzameling?
2. Wat is het saldo van kosten en baten in 2016?
3. Zijn er geen onredelijke verschillen tussen laagbouw en hoogbouw?
4. Is het maatwerk toereikend

Kosten

Het totaal aan kosten voor de afvalinzameling en verwerking verminderd met de inkomsten van de herbruikbare grondstoffen (zoals oud papier, glas en PMD) zijn:

- 2015	€ 5.849.500
- Verwachting 2016 zonder beleidswijzigingen (door afvalverbrandingsbelasting)	€ 6.243.500
- Jaarrekening 2016	€ 5. 545.500

Saldo 2016

Het saldo wordt bepaald door het verschil in inkomsten uit de afvalstoffenheffing en het totaal aan kosten en inkomsten uit afval, zoals hierboven beschreven.

In 2016 is aan het begin van het jaar € 85.327 aan de reserve onttrokken en aan het eind van het jaar € 178.080 gestort. Er is dus een licht positief saldo van bijna €93.000,-

Verschillen tussen laagbouw en hoogbouw

Het vastrecht van €157 is voor iedereen gelijk. Eventuele verschillen zitten in het aanbiedgedrag (variabel tarief). Deze zijn over 2016:

Laagbouw gemiddeld variabel tarief: €46,40

Hoogbouw gemiddeld variabel tarief €48,28

Per 1 maart 2016 zijn de ondergrondse containers aangepast waardoor elke laagbouw bewoner een kleine zak afval (pedaalemmerzak van max. 30 liter) kwijt kan tegen een tarief van €0,80.

Door deze maatregel is het verschil in variabel tarief dat bij de tussenevaluatie nog €7,77 was vrijwel verdwenen.

Hoogbouwbewoners kunnen hun gft afval niet scheiden. Daarom krijgen zij een korting op het tarief van 20% t.o.v. laagbouwbewoners. Middels een sorteeraanlyse van het hoogbouwafval is gecontroleerd of het kortingspercentage op het variabel tarief van 20% voor het ontbreken van gft voorzieningen bij hoogbouw redelijk is. Uit de sorteeraanlyse (Eureco najaar 2016) blijkt dat 14 volume% van het restafval bestaat uit gf(t). Daarmee is het kortingspercentage van 20% op het tarief per storting zeer redelijk en eerder royaal dan zuinig.

Variabel tarief afvalstoffenheffing

22.645 huishoudens zijn goedkoper uit dan €96,- variabel tarief (en dus goedkoper uit dan €249,-)

9.210 huishoudens hebben een aanslag variabel tarief van maximaal €29,75 (en daarmee een totaal tarief lager dan het vroegere 1-persoonstarief van €186,75).

De groep 1-persoonstariefonder het oude systeem telde in 2015 ca. 7064 huishoudens.

Onderstaande tabel vat deze informatie nog eens samen:

aantal huishoudens gelijk of minder dan €249,- (tarief 2015)	22.645 (incl. huishoudens onder 10 euro)
aantal huishoudens gelijk of minder dan €186,75 (eenpersoonstarief 2015)	9.210
aantal huishoudens variabel tarief gelijk of minder dan €10,- (hebben geen aanslag variabel tarief ontvangen)*	2.647

* Dit is éénmalig, omdat de aanslag variabel tarief afvalstoffenheffing door omstandigheden niet gelijk met de overige aanslagen zijn verstuurd. Vanaf komend jaar (2018) zal dit wel het geval zijn waardoor niemand onder de grens van 10 euro komt.

De conclusie is dat een laag tarief (het voormalige 1-persoonstarief) voor een grote groep inwoners haalbaar is en dus ook voor 1-persoonshuishoudens.

Een laag tarief onder het nieuwe systeem is te danken aan het lage afvalaanbod en niet meer aan de samenstelling van het huishouden.

Conclusie:

Het beleid heeft zoals verwacht geleid tot een kostenbesparing van €700.000,- (t.o.v. 2016 bij ongewijzigd beleid) en dus tot lagere lasten voor de burger ten opzichte van 2015. De korting van 20% op het betalen per keer voor restafval in verband met het ontbreken van gft voorzieningen voor hoogbouwbewoners, is ruim passend en kan in stand gehouden worden.

Maatwerk

Medisch tarief

De regeling voor het medisch tarief (334 huishoudens) en de medische container (34 huishoudens) voldoen. We constateren wel dat het medische tarief wat aan de lage kant is. Inwoners met een medische indicatie zijn met dit tarief gemiddeld genomen €7,40 goedkoper uit dan een gemiddeld huishouden. Het was de bedoeling deze groep niet te benadelen. Bevoordelen was echter ook niet de bedoeling. Om dit verschil op te heffen zouden de tarieven naar elkaar toe moeten groeien.

In de praktijk wordt incidenteel ook maatwerk verricht voor dementerende ouderen zonder netwerk. Hier is niet direct aan de orde dat deze doelgroep meer afval heeft, maar dat het afval scheiden ingewikkeld is. Dit geldt met name voor de nieuwe stroom PMD. Scheiden van gft, glas en oud papier blijkt meestal geen probleem, omdat mensen dit al lang gewend zijn.

Kwijtschelding

In de zomer bleek al bij monitoring dat een aantal huishoudens boven het kwijtscheldingsbedrag van €157 vastrecht en €96,- aan aanbiedingen uit zouden komen. Alle huishoudens (zowel vallend onder de kwijtscheldingsregeling als huishoudens met een hoger inkomen) die met de nieuwe afvalinzameling duurder uit dreigden te zijn dan het tarief afvalstoffenheffing 2015 hebben een brief ontvangen. Dit op basis van het afvalaanbod van de eerste maanden van 2016. Deze brief is verstuurd naar 3550 huishoudens.



Ondanks deze informerende brief halverwege het jaar is gebleken bij het opleggen van de afvalstoffenheffing dat 191 huishoudens die in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding, dit variabele kwijtscheldingsbedrag van €96,- te overschrijden. 593 huishoudens met automatische kwijtschelding overschrijden dit bedrag niet. We hopen dat deze mensen de komende weken contact met ons opnemen zodat de schonebuurt coaches het systeem nog eens kunnen uitleggen en een aanslag in de toekomst voorkomen kan worden.

Conclusie

Hoewel de kwijtschelding royaal is, naar nu blijkt ongeveer twee keer zo hoog als het gemiddelde variabel tarief, zijn er toch huishoudens met een laag inkomen die moeten bijbetalen. Persoonlijke voorlichting kan dit in de toekomst voorkomen. De privacywetgeving maakt dit echter lastig. De gemeente mag de afvalregistratie alleen gebruiken voor het opleggen van de belastingaanslag. De informatie mag alleen gebruikt worden voor andere doeleinden, als dat ook zo is vastgelegd en bekend gemaakt.

Projectbudget

Het saldo van het projectbudget bedraagt per 1 juni 2017 ca. €175.000,- wat voldoende is om de nog resterende projectkosten uit te bekostigen. Naar verwachting zal het project aan het eind van 2017 financieel kunnen worden afgesloten binnen het begrote budget.



Knutselen met afval, pop-upstore Corridor, december 2015

5. RESULTATEN BEWONERSONDERZOEK

Naast de milieu-effecten en de kosten is ook de tevredenheid van de bewoners van belang. Om de tevredenheid, mogelijke knelpunten en verbeterpunten in beeld te brengen is door het onderzoeksbureau Marintel een bewonersonderzoek uitgevoerd.

Onderzoeksopzet

Om een goed beeld te krijgen van de mening van de bewoners zijn de volgende punten van belang:

- Vanwege het verschil in afvalinzameling en faciliteiten, moet de mening van hoogbouw- en laagbouwbewoners apart in beeld worden gebracht.
- Er moet een goede mix zijn van verschillende inwonersgroepen en woningtypes.
- De groep die ondervraagd wordt moet voldoende groot van omvang zijn.
- Voor een betrouwbaar beeld moet het responspercentage voldoende groot zijn.

Dit heeft geleid tot het aselekt trekken van ongeveer 900 adressen. De enquêtes zijn persoonlijk bij de bewoners bezorgd, toegelicht en weer opgehaald. Er is doorgewerkt tot er 450 laagbouwadressen en 400 hoogbouwadressen zijn bevestigd. Deze steekproefomvang geeft een betrouwbaarheid van 95% in de antwoorden.

Onderzoekresultaten

Het onderzoeksrapport is bijgevoegd als bijlage. We vatten de belangrijkste conclusies hieronder samen:

- Bewoners laagbouw geven een 8,0 als cijfer voor tevredenheid
- Bewoners hoogbouw geven een cijfer 7,2
- Belangrijkste verbeterpunt is gescheiden gft inzameling bij hoogbouw (rapportcijfer 5,4)*
- Zowel bij hoog- als bij laagbouw vindt een grote meerderheid (87%) afval scheiden belangrijk tot heel belangrijk
- Bewoners zijn sinds de wijziging beter afval gaan scheiden, laagbouw 88%, hoogbouw 70%.
- Verschil in beoordeling tussen hoog- en laagbouw van het principe betalen per keer
 - Laagbouw: 9% vindt het (zeer) onrechtvaardig
 - Hoogbouw: 31% vindt het (zeer) onrechtvaardig

* Bewoners van hoogbouw hebben een 20% lager tarief vanwege het ontbreken van gft-voorzieningen

Bron: NOS, 26 juni 2017

Burgers die moeten betalen per vuilnisbak, zijn niet zo tevreden over het afvalbeleid in hun gemeente als inwoners die een vast bedrag betalen voor de afvalinzameling. Het scheiden zelf lijkt voor de meeste mensen geen probleem. Integendeel: mensen van wie het afval niet gescheiden wordt ingezameld, geven het afvalbeleid in hun gemeente een lager cijfer dan respondenten in gemeenten waar dat wel gebeurt.

Nederlanders lijken geen moeite te hebben met het scheiden van plastic, gft en restafval, maar wel met het wegbrengen van hun huisvuil naar ondergrondse containers. Juist dat laatste is iets wat in steeds meer gemeenten moet. Mensen zijn over die trend lang niet altijd te spreken, blijkt uit een publieksonderzoek van de NOS en regionale omroepen.

6. HANDHAVING

De invoering van het nieuwe beleid is ondersteund met inzet van de BOA's. Naast informatie en voorlichting door de schonebuurt coaches is lik-op-stuk beleid een effectieve manier om verkeerd aanbiedgedrag te corrigeren.

De BOA's doen dit op basis van meldingen, steekproefsgewijze inspectie van kliko's en zaken die ze in hun rondes tegenkomen.

Aantallen boetes 2016

H002 aanbieden afval door ander dan gebruiker van perceel	2 X
H004 aanbieden in een ander inzamelmiddel dan verstrekt	19 X
H005 aanbieden in inzamelmiddel dat daar niet voor bestemd is	10 X
H009 afval naast de verzamelcontainer plaatsen	97 X
H012 niet op voorgeschreven wijze	4 X
H013 aanbieden buiten aangewezen dag en tijd	12 X



7. BIJEFECTEN

Afval openbare ruimte

Enerzijds vindt er bijplaatsing plaats (afval dat naast de containers wordt gezet i.p.v. erin) van afval naast ondergrondse containers en anderzijds zien we misbruik van prullenbakken en blikvangers. De inwerpopeningen van de prullenbakken zijn verkleind om dit te voorkomen en daar waar vaak dump van huisvuil plaatsvindt zijn blikvangers verwijderd. In buurten waar bijplaatsing regelmatig voorkomt leveren de schonebuurt coaches extra inzet.

Vanuit de ondernemers op onze bedrijventerreinen hebben we het signaal gekregen dat men géén dump van afval op bedrijfsterreinen en meenemen van huisvuil naar het werk signaleert, iets waar zij van te voren wel bang voor was.

De hoeveelheid openbare ruimte afval (prullenbakkenafval + blikvangervuil + zwerfvuil) is met 46% gestegen van 107.000 kg (2015) tot 156.500 kg (2016). Hierin is geen splitsing tussen deze 3 soorten te maken omdat dit vanuit efficiëntie-oogpunt in één route wordt verzameld.

Ter vergelijking de daling in hoeveelheid restafval in 2016 is 5.108.000 kg. Hiervan komt dus 156.500-107.000 kg = 49.500 kg in de openbare ruimte terecht. Dit is minder dan 1%. Desalniettemin is dit een ongewenst effect, wat bovendien leidt tot minder inkomsten uit de afvalstoffenheffing en extra kosten voor het legen van prullenbakken.



Schouw zwerfvuil

Twee keer per jaar wordt de openbare ruimte geschouwd op basis van de CROW systematiek. Dit is in mei en oktober 2016 gebeurd door een onafhankelijk bureau. Gemiddeld scoort de openbare ruimte een B-kwaliteit op het gebied van zwerfvuil.

	Mei 2016	Oktober 2016
Boomspiegel fijn afval	B	B
Boomspiegel grof afval	A	A
Beplanting fijn afval	B	B
Beplanting grof afval	C	B
Gras fijn afval	B	B
Gras grof afval	C	B
Verharding fijn afval	B	B
Verharding grof afval	B	B

Participatie rond zwerfvuil

Buurtpreventers, VvE's en bewonerscomités die actief zijn op het gebied opruimen van zwerfvuil ontvangen hiervoor een milieupasje zodat ze zonder kosten zwerfvuil kunnen storten in de ondergrondse containers.

Aantal verstrekte pasjes om gratis zwerfvuil te kunnen storten: 120 passen (dit is inclusief de passen voor de afdelingen wijkservice en toezicht en handhaving).

Tien scholen en instellingen doe mee aan de zakgeldprojecten om zwerfvuil op te ruimen.

Maatschappelijk draagvlak voor afval scheiden

Sinds de invoering van het nieuwe afvalbeleid is het maatschappelijk draagvlak voor afvalscheiding sterk toegenomen. Ook krijgt de gemeente veel verzoeken van verenigingen, kerken en scholen om mee te mogen doen met de PMD inzameling. Inmiddels doet meer dan de helft van de basisscholen mee aan afvalscheiding.

Afval winkeliers kernwinkelgebied ondergronds: een mooier centrum

Binnen het nieuwe afvalbeleid bieden de bewoners van het kernwinkelgebied hun afval ondergronds aan. Door de plaatsing van de ondergrondse containers is ook de mogelijkheid gecreëerd om winkeliers gebruik te laten maken van deze ondergrondse voorzieningen. Omdat de containers zijn voorzien van toegangsautorisatie kan dit administratief gescheiden worden gehouden van het huisvuil en vindt verrekening met de bedrijven plaats via ACV bedrijven.

Hiermee is een start gemaakt afvalcontainers en vuilniswagens uit het centrum te weren wat bijdraagt aan een aantrekkelijker winkelcentrum.

Omdat veel winkeliers een meerjarencontract hebben voor hun afvalinzameling is dit een traject van de lange adem. We voeren dit in samenwerking met ACV en het Binnenstadsmanagement uit.

Oneigenlijk gebruik huisvuilinzameling

Nu de huisvuilinzameling plaatsvindt met gechipte kliko's is het voor bedrijven niet meer mogelijk oneigenlijk gebruik te maken van de huisvuilinzameling. Ook afvalaanbod vanaf woningen waar niemand is ingeschreven komt naar boven, waardoor deze mensen eropaan gesproken kunnen worden zich in te schrijven.

8. TOEKOMSTBESTENDIGHEID

Duurzaamheid

Met het nieuwe afvalbeleid worden in 2016 al de landelijke VANG doelstellingen voor 2020 behaald nl. minder dan 100 kg restafval per persoon per jaar (75% afvalscheiding). Voor 2025 is de landelijke doelstelling max. 30 kg per persoon. Als Veenendaal deze doelstelling van 30 kg, wil realiseren vraagt dit nieuw beleid. Zie ook aanbevelingen.

Het is nu zaak deze resultaten te bestendigen.

De SER heeft vorig jaar (juni 2016) een advies uitgebracht "Naar een circulaire economie: geen tijd te verliezen". Hierin wordt gewezen op het feit dat we in de afgelopen eeuw 34 keer zoveel grondstoffen zijn gaan gebruiken en dat we de aarde dus aan het "opgebruiken" zijn. Met het nieuwe afvalbeleid draagt Veenendaal bij aan meer hergebruik van grondstoffen.

Financieel

Financieel zijn er voor de toekomst punten van aandacht.

PMD-vergoedingen

Gemeenten ontvangen de volgende vergoedingen per ton vermarkt PMD van Nedvang. Deze bedragen worden verhoogd met een vergoeding voor vermarkting.

	Vergoeding inzameling, transport en sortering	Vergoeding vermarkting
2015	€ 817,00	€ 90,00
2016	€ 788,00	€ 90,00
2017	€ 756,00	€ 90,00
2018	€ 712,00	n.n.b.
2019	€ 656,00	n.n.b.

De vergoedingen dalen dus de komende jaren. Bovendien vindt in 2017 nog een tussentijdse evaluatie van de vergoedingen vanuit het rijk en Nedvang plaats, die invloed kan hebben op de toekomstige vergoedingen. Ook is niet op voorhand duidelijk welk deel vermarkt kan worden wat een onzekerheid met zich meebrengt. Tot slot heeft er vanaf 2015 tot nu nog slecht voorlopige uitbetaling door Nedvang plaatsgevonden door een aantal discussiepunten die er nog zijn, onder meer over ingezamelde plastic niet-verpakkingen.

Vergoedingen glas en oud papier

De vergoedingen voor glas en oud papier worden door de markt bepaald en fluctueren sterk. In 2016 waren vooral de prijzen voor het oud papier goed. Bovendien vindt in 2017 in AVU-verband een nieuwe aanbesteding plaats van de oud papier verwerking waarvan nog onduidelijk is hoe deze financieel zal uitpakken

PMD verwerking in Nederland

Tijdelijk vindt verwerking van het PMD deels plaats in Duitsland. Met ingang van 2018 is er weer voldoende capaciteit in Nederland.

Verwerking restafval

Het huidige verwerkingscontract voor restafval loopt eind 2020 af. Het huidige lage verwerkingstarief zal naar verwachting niet gehandhaafd kunnen worden. Ter vergelijking gemeente Veenendaal betaalt op dit moment 63 euro per ton, gemeente Ede 100 euro. Wij verwachten vanaf 2021 ook te maken te krijgen met verwerkingstarieven die ca. 1,5 keer zo hoog zijn als ons huidige tarief.

Conclusie

Er is een aantal onzekere factoren in de kosten en opbrengsten. In de jaarlijkse tariefvoorstellen zal hiermee rekening worden gehouden.

Het is van belang te benadrukken dat deze factoren niet het gevolg zijn van de wijzigingen in het afvalbeleid. Ook bij ongewijzigd beleid zouden deze factoren spelen. Het is waarschijnlijk dat er bij ongewijzigd beleid - in vergelijking met het nieuwe beleid - meer kosten voor restafval zijn en minder opbrengsten uit andere afvalstromen.